

betreft in de taal bidt men nog de Prima en de Missa sicca van O.L. Vrouw : naam DE KARTUIZER - DAG
=====

De Kartuziers zijn nacht- en dagwerkers. Hun eigen en grote werk is het gebed; dat neemt de beste en meeste tijd in beslag, en alle andere bezigheden zijn daarop geordend. In de loop der eeuwen is hun dagorde, wat de hoofdzakelijk betreft, dezelfde gebleven; in nadere bepalingen is er echter ook ontwikkeling en aanpassing gekomen, zoals in al wat leeft in deze wereld. We beschouwen hier alleen de dagorde, zoals de regel die nu voorschrijft : zo is hij nu door de Kerk goedgekeurd en daaraan verplicht men zich door de H. Professie.

In elk etmaal zijn er drie hoogte-tijden : de nachtwake, de morgenoefeningen en de avondoefeningen; daartussenin liggen eveneens drie tijden, die bestemd zijn voor rust en secundaire bezigheden.

I. DE HEILIGE NACHTWAKE

De eerste hoogte-tijd is die der heilige nachtwake.

Na drie à vier uur rust staat de Kartuizer tegen kwart vóór elf op voor het H. Nachtofficie. In zijn cel aan zijn bidstoel bidt hij eerst de Metten en Laudan van het officie van O.L. Vrouw met enige nagebeden. Met Maria begint hij zijn gebedsdag, dat is een allerbste voorbereiding op het grote kerkelijke officie in de kloosterkerk, dat om half twaalf aanvangt. Dit bestaat uit de altijd geheel gezongen Metten en Laudan van de dag met minstens tweemaal in de week de Laudan van het doden-officie. Het duurt gemiddeld tot kwart vóór twee.

Gewoonlijk zijn dit heel mooie uren. Alles is stil en rustig, de veel kent men van buiten en zingt men in het donker, het altijd hoge en mooie kerkelijk gebed met de eenvoudige Kartuizerzang en ceremonies vormen een uitstekende begeleiding van de innige vereniging met God, die voor de Kartuizer altijd het voornaamste blijft, tenminste wat betreft het persoonlijk werk.

De psalmen, ^{lezingen} ~~massen~~ en antifonen der Metten, goed geordend, afgewisseld en variërend volgens het verloop van het kerkelijk jaar, leveren onder Gods genadewerking altijd weer gepaste stof tot overweging, affectief gebed en beschouwing. Daarna doen de Laudan God van harte loven en prijzen om de Oneindige Voortreffelijkheid, die Hij bezit in Zichzelf en die Hij zo heerlijk uitstraalt in al zijn werken van de natuur en van de bovennatuur. De lange gedetailleerde Preces, die alle delen van het Kartuizer-officie besluiten, vormen een voortdurend smeekgebed voor al de grote algemene en bijzondere belangen van de H. Kerk en van geheel de wereld.

De gedachte dat ^{gedurende} ~~in~~ deze tijd de meeste mensen slapen en dat er, helaas, ook zoveel kwaad gebeurt, kan nog ~~aan~~ bijzonder animeren tot ijver in het volbrengen van zijn plaatsvervangende, eerherstellende en smekende taak, en tot edelmoedigheid in het verdragen van de moeiten, die het onderbreken van de slaap, slaperigheid, kou, warmte en andere uitwendige omstandigheden en vooral inwendige moeilijkheden, verstrooidheid, dorheid e.a. ^{van} kunnen meebrengen. Dat is zoveel als wierook bij het gebed en maakt het geheel een kostbaar ~~is~~ "sacrificium laudis".

Terug in de oel bidt men nog de Prime en de Missa sicca van O.L. Vrouw : zoals hij met Maria begon, zo sluit de Kartuizer ook met Haar zijn nachtgebed, opdat Zij zijn gebrekkigheid aanvulle en alles aan God opdrage, aangenamer en waardiger make. De rust van drie à vier uur, die volgt, wordt als vanzelf met goede aspiraties, zoals Dom Le Masson die aan de novicen leert, ingezet en ook wel meer of minder onderbroken.

II. DE MORGENOEFENINGEN

's Morgens om zes uur begint de tweede hoogte-tijd : de morgen-oefeningen.

Het toppunt van deze tijd en van heel de dag vormen de dagelijks gezongen conventmis en de stille heilige missen van alle priesters. Die verdienen een aparte beschouwing die hierna volgt.

Daaraan ~~moet~~ gaan vooraf de Prime van de dag en de Terts van O.L.Vrouw in de cel, en de Terts van de dag in de kapellen der stille Missen, waar ook de Sexte van O.L.Vrouw gebeden wordt na de dankzegging. Zo gaat heel de dag door een deel van het Maria-officie vooraf aan het corresponderende deel van het dag-officie, opdat Maria ons steeds voorbereide en introducere bij God.

De Prime is het kerkelijk morgengebed, waardoor we de nieuwe dag aan God opdragen en zijn zegen en genade erover afsmeaken voor onszelf en voor allen. De overige kleine ~~van~~ Uren herinneren ons door de Graduaal-psalmen, die er gewoonlijk bij gebeden worden, dat wij op pelgrimstocht ^{zijn naar} het Vaderhuis; zij wijden de verschillende delen van de dag aan God toe en doen zijn hulp ~~af~~ ^{af} roepen tot alles en daarop ons vertrouwen stellen. De psalm van de Wet, die over de kleine Uren van het Maria-officie verdeeld is, laat de geest gemakkelijk vrij voor een meer ~~algemeen~~ ^{algemeen} algemene gedachte aan Gods H.Wet, Wil en Welbehagen, waaraan heel het leven met liefde gewijd moet worden, en ook voor meer bepaalde toepassingen, die daaraan kunnen toegevoegd worden volgens gelegenheden van ieders devotie.

Geheel de overige tijd tot aan het officie van Sexte om tien uur moet volgens de regel in de cel worden besteed aan geestelijke oefeningen, inwendig gebed, andere vrije ~~gemma~~ ^{gemma} gebeden, geestelijke lezing. De tijd voor het inwendig gebed is voor de novicen en jong-professen nader bepaald; na de grote professie moet ieder met de nodige leiding zelf weten wat hem het best past.

Het laatste deel van deze tijd zal gewoonlijk het best aan geestelijke lezing besteed worden. Een passage van het H.Evangelie met wat overweging is dan allerbest gepast; verder kunnen andere lezingen uit de H.Schrift en geestelijke werken helpen deze tijd goed met God door te brengen : ze voeden de geest en terwijl zij door de afwisseling doen uitrusten van het formele gebed, bereiden zij tegelijk ook weer op ander gebed.

Een goede discretie en andere redenen van noodzakelijkheid kunnen altijd tussen de verschillende oefeningen enige ontspanning of enig werk ~~manoeuvre~~ ^{manoeuvre} veroorloven of vereisen. Ook is steeds geheel de cel met binnenkamer, voorkamer, gang en tuin beschikbaar.

III. DE KARTUIZER-MIS ~~leke~~ wijze vernieuwt. Door Hem en in Hem

Het hoogste op aarde, het hoogste in het leven, het hoogtepunt van elke dag, dat is de H.Mis in werkelijkheid in onze katholieke godsdienst - om ieder christen moet dat ook zo goed mogelijk trachten te beleven. De Kartuizer-regel is erop gericht dat zo goed mogelijk tot zijn recht te doen komen.

Volgens het meest gewone reglement (op Zon- en Feestdagen en in de vastentijd is de volgorde der oefeningen anders) begint de morgen met een uur gebed in de oel. Daarna luidt de klok om de priester te waarschuwen, die de conventsmis moet opdragen, welke een kwartier later begint. Onderwijl kunnen ook al de andere monniken hun gebed voortzetten in een adoratie van het Allerheiligste in de kloosterkerk.

De H.Mis wordt opgedragen volgens de oude ritus van de stichtingstijd, die eenvoudiger is dan de verder ontwikkelde, met meerdere toevoegingen verrijkte romeinse, die tegenwoordig meer algemeen in gebruik is. Die eenvoud past nog altijd beter bij het gehele eenvoudige Kartuizer-leven.

Geheel de communiteit verenigt zich door antwoorden en zang met de ~~meest~~ celebrerende priester, en in de vrije tijden daartussen verlangt de regel, dat ieder zich door inwendig gebed met het H.Offer verenigd houdt.

Na de convents-mis worden de stille missen opgedragen door ieder priester met zijn misdienaar in een aparte kapel. Dit H.Offer in de stille eenzaamheid doet allerbest voelen, dat het allereerst voor God zelf is, maar tegelijkertijd, niet slechts voor een min of meer talrijke schare van gelovigen in een grote kerk, doch voor heel de wereld, in vereniging met de hemel en tot heil ook van de zielen van het vagevuur.

De dankzegging, die in de kapel gehouden wordt, moet slechts kort zijn, daar de ~~bedoeling~~ bedoeling is ze in de oel voort te zetten, zelfs heel de dag door. ~~en. Jesus leed en stierf~~ ~~om ons~~ ~~voor ons~~ ~~grote~~ ~~voorganger~~ ~~en~~ ~~Mij~~ ~~wil~~ ~~zijn~~ ~~lijden~~ ~~en~~ ~~ster-~~ ~~ven~~ ~~voortzetten~~ ~~in~~ ~~de~~ ~~zijn~~. ~~+++~~ ~~de~~ ~~grote~~ ~~en~~ ~~kleine~~, ~~inwendige~~ ~~en~~ ~~uitwendige~~ ~~offers~~ ~~en~~ ~~offertjes~~ ~~van~~ ~~elke~~ ~~dag~~ ~~en~~ ~~van~~ ~~heel~~ ~~het~~ ~~leven~~

De regel schrijft geen bepaalde methode voor, volgens welke men zich inwendig met het H.Offer zou moeten verenigen, maar vanzelf zal ieder vooral de drie hoofdmomenten goed trachten mee te leven.

De Offerande wijdt de offergaven aan God toe : het brood en de wijn met de druppel water, die zullen omgevormd worden in Jesus' H.Lichaam en Bloed. En daar de uitwendige offergaven en offering het teken is van het inwendige offer van de offeraars, zal ieder zichzelf als kleine hostie bij de grote en als de waterdruppel in de wijn mede aan God toewijden en opdragen tot de grote doeleinden van het Offer : Hem te erkennen en te huldigen door aanbidding, dankzegging, verzoening en smeking - het alles voortkomend en ~~na~~ ~~beziend~~ beziend door zo volmaakt mogelijke ~~mens~~ liefde - in vereniging met Jesus' H.Liefde-Hart, met Maria en heel het Mystieke Lichaam.

De Consecratie is het heilig hoofdmoment, waarin het wezenlijke van het offer voltrokken wordt. Jesus zelf, als Opperpriester, brengt zijn eeuwige offerwil tot een nieuwe rituele uitdrukking door de daad van zijn gewijde ~~dienaar~~ bedienaar, die met Goddelijke macht bekleed, het brood en de wijn verandert in zijn H.Lichaam ~~en~~ ~~Bloed~~ ~~en~~ ~~een~~ ~~wijze~~ ~~die~~ ~~zijn~~ ~~in~~ ~~zijn~~ ~~bloedige~~ ~~Offer~~ ~~aan~~ ~~het~~

IV. DE MIDDAGTIJD wederom een heel mooie tijd zijn met God

Vanaf tien uur tot aan de Vespers loopt de middagtijd, die geheel in de cel wordt doorgebracht.

Deze zet in met de ~~San~~ Sexte van de dag; de twee Nonen worden gebeden vóór of na de maaltijd, naargelang het al dan niet vastendag is. Ook andere vrije oefeningen, als het rozenhoedje, de kruisweg, gezangen, e.d., kunnen helpen om het contact met God aan te houden en nu en dan te verlevendigen.

Overigens is dit de tijd van de secundaire bezigheden, die nodig zijn voor het menselijk leven en ook om de gebedstijden zelf op de vereiste hoogte te houden.

Na de Sexte op niet-vastendagen, na de Nonen op vastendagen (even na elf of kwart vóór twaalf) volgt de eerste en hoofdmaaltijd. Het officie en de gebeden vóór en na helpen ook deze handeling te heiligen, bovendien kan men door enige goede lezing tegelijk de geest voeden en verkwikken.

Daarna is enige ontspanning vanzelf aangewezen. Ieder neemt die op de wijze, die hem het best past: door wat te wandelen in zijn tuintje, zingen, enig licht werk en andere passende liefhebberijen. Daar men alleen blijft in de eenzaamheid van de cel, kan dit ook gemakkelijk een mooie tijd zijn, die men doorbrengt in Gods gezelschap.

De overige tijd is voor studie, geesteswerk en handwerk, waarvandaan, duur en proportie aangegeven kunnen worden zijn door bijzondere plichten, zoals priesterlijke studies vóór en na de HH. Wijdingen, opgedragen werk, en overigens moeten bepaald worden volgens ieders behoeften en capaciteiten. Niemand, die het contemplatieve leven goed begrijpt, kan het verwonderen, dat dit heel de mens kan opeisen en dat alle ander werk nooit meer dan heel secundair mag en kan zijn. Toch is het niet uitgesloten, dat sommigen, vooral door schrijven, een meer rechtstreeks apostolaat uitoefenen, maar dat zal, vooral in onze tegenwoordige omstandigheden, altijd zeer beperkt moeten blijven.

V. DE AVONDOEFENINGEN in de kloosterkerk gezongen, dan worden ook de twee maaltijden in de eetzaal gezamenlijk genomen

De derde hoogte-tijd vormen de avondoefeningen.

Kwart vóór drie wordt er geluid voor de Vespers van O.L.Vrouw, die men zoals geheel dit officie in de cel bidt. Om drie uur gaat men naar de kloosterkerk om de Vespers van de dag te zingen en, minstens eenmaal per week, de Vespers en Metten van het doden-officie te reciteren. De Vespers verheffen als vanzelf de geest en het hart ten hemel, waar Jesus ons wacht, gezeten aan de Rechterhand van de Vader; zij zijn als het avondoffer, waardoor wij ons bijzonder verenigen met Jesus' Offergebed in de hemel. Daarna gedenken we ook gaarne volgens oude monastieke gewoonte onze overledenen, voor wie bovendien voortdurend meerdere smeekoefeningen gehouden worden. Vóór of na maakt de Kartuizer veelvuldig, velen zelfs dagelijks, gebruik van het H.Sacrament der Biecht, dat hij beschouwt als een beken in Jesus' Kostbaar Bloed, dat zuivert, sterkt, heiligt en steeds meer leven doet.

De tijd in de cel, die daaropvolgt, moet wederom geheel aan geestelijke oefeningen of gewijde studie besteed worden. Enige nodige ontspanning en het avondbrood of het kleine supper kunnen nauwelijks een onderbreking genoemd worden, men kan er trouwens zijn geestelijke lezing bij voortzetten.

Deze avondtijd kan wederom een heel mooie tijd zijn met ~~Onze~~ O.L.Heer en zijn Heiligen alleen. Alles wordt nu nog rustiger dan het heel de dag al was. Het gelezene en bestudeerde, beleefde en bewerkte van de dag werkt ~~min~~ ^{of} meer door in geest en hart en kan stof leveren voor gebed - ~~om~~ ^{om} wordt ook graag geheel vergeten en opzigezet voor een eenvoudiger en voller contact met de Goede God. Wel is het niet altijd "fête et ivresse" en kunnen dit ook pijnlijke lijdensuren zijn, zoals trouwens heel de dag, maar dan ~~g~~ herinnert de Kartuizer zich, dat ook dat tot zijn roeping hoort en tracht hij steeds, zoals de kleine Theresia het uitdrukt, gelijkelij^{ke}"te genieten uit liefde en te lijden uit liefde."

Om zes uur wordt de dag besloten met de Completen van de dag en van O.L.Vrouw, het mooie ~~kerkelijk~~ ^{kerkelijk} gebed, dat de Goede God doet danken voor zijn voortdurende bescherming, die men genoten heeft en die ook weer vol vertrouwen doet afsmeaken voor de volgende nacht en geheel het verder leven tot de dood toe. Hier volgt het Maria-officie dat van de dag : zoals we met Maria alles begonnen, zo willen we ook met Haar alles eindigen en besluiten en geheel aan haar moederlijke zorgen toevertrouwen.

De rust, die weldra daarop moet volgen, bereidt wederom voor op een nieuwe dagtaak.

Zo gaat het Kartuizer-leven voort zonder onderbreking, maar toch niet zonder goede variatie. We beschouwden de oefeningen van de Kartuizer-dag volgens het meest gewone reglement; de Zon- en Feestdagen en de verschillende tijden van het kerkelijk jaar brengen niet alleen een prachtige verscheidenheid aan in de inhoud van de ~~kerkelijk~~ kerkelijke officies, maar ook meerdere veranderingen in het reglement, wat betreft de volgorde en de duur ~~van~~ van de oefeningen en andere bijkomstigheden.

Op Zon- en Feestdagen worden ook de kleine getijden van het dag-officie (behalve Completen) in de kloosterkerk gezongen, dan worden ook de twee maaltijden in de eetzaal gezamenlijk genomen (altijd met stilzwijgen en godvruchtige lezing), en is er in de namiddagtijd een gezamenlijke recreatie, die facultatief is, maar gewoonlijk aangeraden wordt. Elke week is er bovendien een flinke wandeling van drie à vier uur, tweemaal per jaar nog een grotere van zeven en negen uur, waarbij ook enig proviand mag meegenomen worden. Zo kan men met lust volharden zonder eigenlijke vacantie en zeer oud worden.

Met de voortgaande ontwikkeling worden de vele ~~oefeningen~~ verschillende oefeningen, die we bespraken, meer en meer één groot werk, dat de ~~kerkelijk~~ ^{eigen} formele taak der Kartuizers is : het leven in vereniging met God in en door alles. Toch blijft er in dit leven altijd wel een hoger en lager, anders zou er wellicht gevaar zijn dat alles even laag werd. Maar door het hoog en laag van dit leven bereiden we ons voor op de eeuwige dag, waar alles volmaakt ononderbroken even ~~kerkelijk~~ hoog zal zijn.